

Upravljanje s spremembami pri informacijski podpori za dodelitev subvencij za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja

Change management in supporting housing subventions

Helena Modrijan

Stanovanjski sklad Republike Slovenije, javni sklad
helena.modrijan@stanovanjskisklad-rs.si

Bojan Cestnik

Temida d.o.o. in Institut Jožef Stefan, Ljubljana, Slovenija
bojan.cestnik@temida.si

Povzetek

V članku je predstavljena informacijska podpora, ki jo Stanovanjski sklad Republike Slovenije, javni sklad (v nadaljevanju Sklad) uporablja za dodeljevanje subvencij mladim družinam, ki prvič rešujejo svoj stanovanjski problem. Na kratko so opisani vsi trije že izvedeni javni pozivi in težave, s katerimi so se tako oblikovalci programa kot tudi uporabniki srečevali. Zaradi vse večjega zanimanja javnosti in s tem posledično tudi večjega števila oddanih vlog, je bilo potrebno osnovni program ustrezno preoblikovati in uskladiti. Problem prepočasnega postopka pridobitve podatkov iz Centralnega registra prebivalstva smo rešili z vzpostavitvijo e-povezave, ki omogoča učinkovit prenos podatkov preko internetnega omrežja. Opisani postopek je čas, ki ga uporabnik računalniškega programa potrebuje za vnos podatkov iz ene vloge, zmanjšal za kar štirikrat. S tem je Sklad ne samo optimiziral čas vnosa vlog, ampak tudi državljanom poenostavil postopek oddaje vloge.

Ključne besede: upravljanje s spremembami, informacijska podpora, e-povezovanje

Abstract

In this article we present the information system for supporting the process of approving housing subventions that is regularly used by The Housing fund of the Republic of Slovenia, public fund (Fund). First, we briefly describe the three already completed public calls. In the three calls, the trend of growing number of applicants is evident. Due to some changes in legislative requirements, the system had to be adequately revised, too. By establishing a secure connection with the Central register of Population we were able to reduce the time required for entering data from one application to a quarter of the time that was required before. As a result, also the procedure of submitting applications for citizens was simplified.

Keywords: change management, information support, e-connectivity

1 Uvod

Stanovanjski sklad Republike Slovenije, javni sklad (v nadaljevanju Sklad) je bil ustanovljen leta 1991 kot institucija, ki naj bi s svojim delovanjem pomagala uravnati razmere na slovenskem nepremičninskem trgu (SSRS, 2009). Poleg tega, da je Sklad na trg ponudil kredite za mlade družine, ki prvič rešujejo svoj stanovanjski problem in le-te razpisoval vse do leta 2001 (Bohanec in sod., 1996), še vedno občinam ponuja pomoč v obliki sofinanciranja gradnje neprofitnih stanovanj na večjih projektih, ki jih same morda ne bi mogle realizirati. Delovanje Sklada se je skozi leta nadgrajevalo oziroma spreminjalo, saj so se pojavljale vedno nove potrebe in s tem tudi novi izzivi. Leta 1999 je Sklad preko bank izvedel prvi poziv za varčevanje v Nacionalni stanovanjski varčevalni shemi, s čimer je državljanke želel spodbuditi k dolgoročnemu varčevanju (Cestnik in sod., 2007a). Bil je izjemno dobro sprejet, saj je lotov (kvota minimalno določenega zneska varčevanja) kmalu zmanjkalo. Sklad je od leta 1999 dalje izpeljal že 8 javnih pozivov za varčevanje v Nacionalni stanovanjski varčevalni shemi.

Dve leti kasneje se je pokazala možnost, da Sklad postane pomembnejši akter na slovenskem nepremičninskem trgu, in sicer s prodajo nepremičnin, katerih cena je nižja od tržnih (Cestnik in sod., 2007b). Vsega skupaj je do sedaj na trg ponudil preko 2.300 stanovanj na celotnem območju Slovenije, pri čemer nastopa tako v vlogi vmesnega kupca kot tudi investitorja.

V članku opisujemo informacijsko podporo, ki jo Sklad potrebuje za nemoteno delo pri ugotavljanju upravičenosti prijaviteljev za subvencije, ki jih država daje mladim družinam – slovenskim državljanom, ki prvič rešujejo svoj stanovanjski problem (Kern in sod., 2007, 2008). Zakonsko podlago za tovrstno subvencioniranje najdemo v dopolnitvi Zakona o nacionalni stanovanjski varčevalni shemi, ki je stopil v veljavo marca 2006. Jeseni istega leta je Sklad že objavil prvi javni poziv za dodelitev subvencij.

Subvencije za prvo reševanje stanovanjskega problema se prijaviteljem glede na zadnji poziv, ki je bil izpeljan spomladi 2008, dodeli ob predpostavki, da izpolnjujejo naslednje kriterije, in sicer da:

- gre za **mlado družino** (bodisi z obema partnerjema bodisi gre za enostarševsko), pri čemer je pomembna le starost otrok. Vsaj eden od njih mora biti namreč predšolski. Sklad v ta namen že v javnem pozivu natančno določi datum, po katerem mora biti otrok rojen, da se družina šteje kot mlada;
- je bila od 01. 03. 2006 naprej sklenjena kupoprodajna pogodba za **nakup** stanovanja oziroma druge stanovanjske enote, v kateri si bo mlada družina ustvarila prvo skupno gospodinjstvo ali pa je bilo po navedenem datumu pridobljeno in pravnomočno gradbeno dovoljenje za **gradnjo, rekonstrukcijo** oziroma **spremembo namembnosti**. Kupoprodajna pogodba oziroma gradbeno dovoljenje mora biti pisano na prijavitelja oziroma njegovega partnerja;
- družina ni presegla **dohodkovnega kriterija**, ki je določen glede na povprečni neto osebni dohodek obeh oziroma enega starša v predpreteklem letu.

V primeru, da prijavitelj izpolnjuje vse tri zgoraj navedene kriterije, se mu dodeli subvencija, in sicer v višini, ki jo s sklepom določi Vlada Republike Slovenije (Pravilnik, 2006, 2007). Subvencije se dodeljujejo letno, in sicer največ 8 let, pri čemer se vsako leto po prvi odobritvi preveri, če mlada družina še vedno izpolnjuje dohodkovni kriterij. Subvencija se lahko izplača tudi mladi družini, ki živi v najemniškem stanovanju in plačuje tržno najemnino, ki je višja od

neprofitne v posamezni regiji. Pri tem sta pogoja tudi, da prijavitelj in njegov partner še nista dopolnila 28 let, in da je vsaj eden od njiju uspešno zaključil vsaj visokošolski študij.

Sistem ugotavljanja upravičenosti je dobro izdelan, vendar je bilo v začetku potrebno veliko časa in testiranje, da smo prišli do tega. Javni pozivi se namreč med seboj malce razlikujejo. To je razumljivo, saj je tovrstno subvencioniranje praktično na začetku, vsak od treh izvedenih javnih pozivov pa je vseboval določene izboljšave oziroma spremembe glede na prejšnjega. Največji napredek je vsekakor opazen na prehodu med prvim in drugim javnim pozivom. V nadaljevanju bomo podrobneje opisali posamezne javne pozive in potrebe po upravljanju s spremembami pri informacijski podpori, ki jo uporabljamo za dodeljevanje subvencij.

2 Javni pozivi v letih od 2006 do 2008

2.1 Javni poziv 2006

Prvi javni poziv je Sklad objavil jeseni leta 2006, nanj pa se je prijavilo 322 prijaviteljev. Po končani dopolnitvi in obdelavi vseh vlog je bilo ugotovljeno, da jih le 177 izpolnjuje vse zahtevane kriterije. Glavni razlog je bil zagotovo v zelo strogem dohodkovnem kriteriju. Subvencija je namreč pripadala le tisti mladi družini, katere dohodki v letu 2005 na družinskega člana niso presegali polovice povprečne plače v RS, ki je znašala bruto 1.157,06 EUR. Ob tem je treba poudariti, da si mlada družina s tako nizkim dohodkom izredno težko privoščiti nakup ali gradnjo nepremičnine. Hkrati je bilo obdobje, v katerem je za upravičenost do subvencij morala biti sklenjena kupoprodajna pogodba oziroma pridobljeno ustrezno gradbeno dovoljenje zelo kratko, in sicer od 01.03.2006 do vključno 27.11.2006. Sklad je po končani obdelavi izdal sklepe in v primeru pozitivno rešene vloge upravičencem na njihov transakcijski račun nakazal subvencijo v višini 160 EUR na družinskega člana za leto 2006.

2.2 Javni poziv 2007

Javni poziv, ki je bil objavljen spomladi leta 2007, je bil deležen veliko več pozornosti kot tisti leto poprej. Zaradi sprememb, ki so nastale na podlagi spremembe Zakona o nacionalni stanovanjski varčevalni shemi (v nadaljevanju Zakon), znotraj katerega je bilo leta 2006 prvič opredeljeno subvencioniranje mladih družin, je namreč zajel širšo skupino ljudi (Pravilnik, 2007). Največja sprememba glede na prejšnje leto je bil vsekakor dohodkovni kriterij, ki je bil mladim družinam, ki so prvič reševale svoj stanovanjski problem, veliko prijaznejši. Čeprav se je dohodek preverjal za isto leto kot v javnem pozivu za leto 2006, to je 2005, je bila zgornja meja, ki jo prijavitelj in njegov partner nista smela preseči, postavljena veliko višje. Tako so imele tudi družine s srednje visokimi dohodki možnost, da bo njihova vloga ugodno rešena – seveda od predpostavki, da so bili izpolnjeni tudi ostali zahtevani pogoji.

Poleg novega kriterija o višini dovoljenega dohodka, je poziv prinesel še eno pomembno novost. V novi, tokrat že drugi dopolnitvi, so snovalci Zakona zapisali, naj se subvencionira tudi tržna najemnina, in sicer za razliko do zneska neprofitne najemnine kot je določena za posamezno regijo. Višina se določa glede na Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem in Pravilnik o podrobnejših pogojih, merilih in postopku za dodelitev subvencij mladim družinam za najem tržnih stanovanj (Pravilnik, 2007).

Novi, prijaznejši pogoji, so pomembno vplivali na število prejetih vlog, ki jih je bilo kar 1.361. Sklad je za leto 2007 odobril 988 vlog in v ta namen porabil 1.077.638,50 EUR proračunskih sredstev, saj se je višina subvencije od preteklega leta povišala za skoraj 90% - iz 160 na 300 EUR na družinskega člana.

2.3 Javni poziv 2008

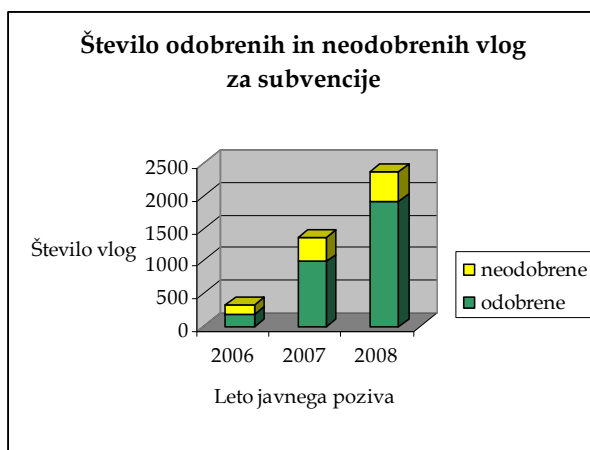
Za leto 2008 je bilo v proračunu za dodelitev subvencij mladim družinam namenjenih 3.653.756 EUR razpoložljivih sredstev. Glede na to, da je bilo leto poprej odobrenih 988 vlog, se je pričakovalo približno okoli 1.500 vlog tudi za ta javni poziv. Odziv pa je presenetil prav vse, saj je vlogo poslalo kar 2.355 prijaviteljev, med katerimi jih je kar 1.908 ustrezalo kriterijem in so tako dobili pozitivne sklepe o dodelitvi subvencije.

Sprememb glede na preteklo leto skoraj ni bilo, saj se Zakon po dopolnitvah v letu 2007 ni več spreminjal oziroma dopolnjeval. Tako je bilo v primerjavi s preteklim javnim pozivom razlika le v dohodkovnem kriteriju, ki je tokrat upošteval povprečne dohodke v letu 2006.

2.4 Pregled izvedenih javnih pozivov

Vsi trije javni pozivi za dodelitev subvencij do sedaj so bili uspešno izpeljani, kar pa brez dobre informacijske podpore vsekakor ne bi bilo mogoče. Število prispelih vlog se je iz leta v leto drastično poviševalo, kar je prikazano tudi na sliki 1.

Glede na osnovno verzijo informacijskega sistema, razvitega za podporo prvega poziva iz leta 2006, smo s pazljivim upravljanjem s spremembami prišli do trenutne verzije, ki je veliko bolj izpopolnjena, obenem pa bolj prilagodljiva, tako da omogoča hitrejše reagiranje na morebitne spremembe, ki se lahko pojavijo šele nekaj dni pred objavo.

Slika 1: Število prispelih vlog za subvencije v letih od 2006 do 2008 in delež odobrenih ter neodobrenih vlog znotraj posameznega leta.

3 Informacijska podpora pri dodeljevanju subvencij

3.1 Izkušnje iz prvega javnega poziva

Pod pojmom informacijska podpora smatramo računalniški program *SubVen*, ki je bil oblikovan na podlagi dopolnitve Zakona o nacionalni varčevalni shemi iz leta 2006. Glavni namen programa *SubVen* je omogočiti uporabnikom vnos in obdelavo podatkov o prispelih vlogah in transparentno podpreti proces ugotavljanja upravičenosti do subvencije. Glede na to, da morajo prijavitelji svojo vlogo poslati v tiskani obliki, se v prvem koraku podatke iz vloge prepiše v omenjeni program. Vnos je enojen, saj zaradi zahtevnosti dokazil pred dokončno izdanimi sklepi uslužbenci še enkrat pregledajo vsako vlogo posebej, tako kot tudi vse poslane priloge.

Vse prispеле vloge se v prvem koraku najprej odpre in spne skupaj s kuverto, saj je datum oddaje zelo pomemben. Vloge, ki so oddane pred ali po datumu določenemu za oddajo, se namreč ne upoštevajo. Odprte vloge se primerno oštevilči in jih tako pripravi za vnos. Pri tem velja poudariti tudi to, da ima vsak vnašalec svojo identifikacijsko številko in geslo, s katerim se lahko prijavi v program. V primeru kakršnikoli nejasnosti pri vnosu je tako v vsakem trenutku možno videti, kdo je posamezno vlogo vnašal in/ali popravljal.

Program je zasnovan tako, da za vsako vlogo javi napake, ki jih lahko zazna. Ko vnašalec v program vnese še zadnje podatke, ga, preden jih lahko shrani, opozori na morebitne napake oziroma napačno vpisane podatke. Primeri napak, ki jih program samostojno identificira, so npr. napačno vpisana davčna številka, narobe vpisana poštna številka, številka transakcijskega računa, ki se ne ujema z banko, in podobno. Še posebej pomembna pri ugotavljanju upravičenosti je starost otrok, saj je definicija mlade družine odvisna le od njihove starosti. V vsakem javnem pozivu je določeno, od katerega datuma dalje mora biti rojen najmlajši otrok, da se družina lahko upošteva kot mlada. V programskih navodilih je ta datum vpisan in služi kot kontrola. Vnašalca v primeru napačno vpisane EMŠO številke otroka ali v primeru, ko prijavitelj ne izpolnjuje kriterija mlade družine, a vlogo vseeno pošlje, program na to tudi opozori.

Prvo leto, ko je bil javni poziv nekoliko preprostejši, je bil temu primerno oblikovan tudi program. Kljub informacijski podpori in majhnemu številu prijaviteljev pa je bil čas od zadnjega dne oddaje do izdaje sklepov zelo dolg. Problem, na katerega smo naleteli, je bila odzivnost javnih institucij, od katerih smo potrebovali podatke. Kot obvezno prilogo k vlogi so morali prijavitelji med drugim priložiti tudi potrdilo o stalnem bivališču in državljanstvu ter overjeno kopijo dohodninske odločbe za leto 2005 za vse člane mlade družine.

Sklad se je odločil, da prijaviteljem in ostalim članom mlade družine olajša oddajo vloge in ponudi možnost, da sam pridobi podatke o stalnem bivališču in državljanstvu preko Ministrstva za notranje zadeve in podatke ter o dohodkih v letu 2005 preko Davčne uprave Republike Slovenije (v nadaljevanju DURS). Vse, kar so morali prijavitelji in ostali navedeni člani mlade družine za to storiti je bilo, da so s svojim podpisom Sklad pooblastili za pridobitev teh podatkov. V primeru, da posameznik Sklada za to ni pooblastil, je moral vlogi sam predložiti potrdilo o stalnem bivališču in državljanstvu, ki ju je dobi na svoji Upravni enoti, in overiti kopijo dohodninske odločbe, ki jo je prejel od DURS-a.

Na začetku je proces potekal tako, da se je po vpisu in prejetih dopolnitvah vseh vlog oblikoval seznam tistih, ki so Sklad pooblastili za pridobitev podatkov. Sklad je nato Ministrstvu za notranje zadeve »ročno« - preko pomnilniškega medija - poslal seznam EMŠO številke prijaviteljev oziroma drugih članov mlade družine in kot odgovor prejel naslove njihovih stalnih bivališč in državljanstva. Prav tako je od DURS-a na podlagi posredovanih davčnih številke pridobil podatke o dohodkih za leto 2005. Zaradi večje kontrole je bila vsaka vloga vnesena v dva vzporedna programa, ki sta se med seboj usklajevala. Ta način je bil zelo zamuden, je pa zagotavljal veliko točnost ujemanja vnesenih podatkov z dejanskimi vrednostmi.

Problem, ki je pri tem nastal, je bila velika izguba časa, medtem ko se je čakalo odgovore navedenih institucij. V želji po čimprejšnjem končnem »zaprtju« baze in izdaji sklepov oziroma odločb se je podatke pošiljalo v več paketih in tako za vsak paket posebej čakalo na odgovore. Zgodilo se je tudi, da je prijavitelj na primer naknadno poslal EMŠO za novorojenega otroka ali EMŠO, ki ga je v vlogi narobe navedel. Tako je bilo potrebno Ministrstvo za notranje zadeve ponovno prositi za podatke. Podobno se je dogajalo tudi s podatki z DURS-a.

Ko so odgovori prispeli na Sklad, so se avtomatsko vnesli v program in razporedili po posameznih vlogah. Seznam podatkov, ki se je pošiljal, je vseboval tudi številke posameznih vlog, tako da s samo razporeditvijo podatkov ni bilo težav. Pooblaščenje Sklada za pridobitev podatkov je prijaviteljem izredno olajšalo oddajanje vloge, po drugi strani pa je zaposlenim na Skladu vzelo ogromno časa.

Ob izvajanju prvega javnega poziva v letu 2006 so se pojavila razmišljanja, kako naprej in predvsem kaj storiti v smeri in želji obvladovanja pričakovanega večjega števila vlog v prihodnjih letih. Z vsakim novim javnim pozivom se namreč število prejetih vlog poveča, saj morajo vlogo poleg novih prijaviteljev, to je tistih, ki so šele izpolnili kriterije za upravičenost do subvencij in tako prvič oddajajo vlogo, oddati tudi vsi, ki jim je bila subvencija v preteklih letih že dodeljena. Kot smo že omenili, se za slednje po prvi dodelitvi subvencij v nadaljnjih 7 letih preverja le še izpolnjevanje dohodkovnega kriterija, za kar pa mora prijavitelj vsako leto oddati vlogo, v njej sporočiti morebitne spremembe o članih mlade družine ali osebne računa za nakazilo subvencij, ter priložiti dokazila oziroma soglašati za preveritev osebnih dohodkov mlade družine za leto, določeno s posameznim javnim pozivom. Glede na navedeno so bile v vseh fazah izvajanja posameznih javnih pozivov vsekakor potrebne spremembe oziroma prilagoditve tako računalniškega programa, posameznih delovnih procesov kot tudi samih listin za dodeljevanje subvencij mladim družinam.

3.2 Ključne spremembe v procesu

Leta 2007 so snovalci Zakona sprejeli določene dopolnitve, ki so močno vplivale na število prejetih vlog. Poleg tega, da se je število prejetih vlog v primerjavi s preteklim letom povečalo za več kot 400%, je bila tudi sama vloga veliko bolj zahtevna, kar se je posledično poznalo tudi pri zahtevah za prilagoditve programa.

Največja sprememba in pridobitev je bila vsekakor povezava, ki sta jo preko varovanega internetnega omrežja vzpostavila Sklad in Ministrstvo za notranje zadeve s ciljem sprotnega pridobivanja podatkov o stalnih prebivališčih prosilcev iz Centralnega registra prebivalstva (v nadaljevanju CRP) (Linthicum, 2004). Glede na to, da je bilo »ročno« pridobivanje podatkov

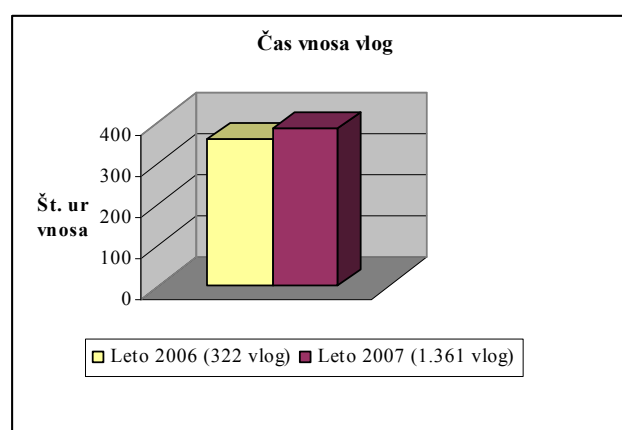
zelo zamudno, je bila avtomatizacija tega procesa ključna pri skrajševanju časa, ki ga zaposleni na Skladu porabijo od prejema vloge do izdaje sklepa oziroma odločbe (npr. Cestnik in sod., 2007).

Avtomatizacija je na obeh straneh zahtevala dobro informacijsko oziroma tehnično podporo. Na strani CRP-ja je za povezavo pripravljena posebna shranjena procedura (angl. *stored procedure*) na strežniku Oracle. Odjemalec na strani Sklada je program *SubVen*, napisan v Delphi-ju s pomočjo tehnologije ADO DB. Za varnost in nadzor nad uporabo povezave je poskrbljeno na obeh straneh. Na CRP-ju strežnik zahteva uporabniško ime in geslo, funkcija pa tudi PIN kodo. Na Skladu se beležijo vsi podatki o tem, kdo je zahteval pridobitev podatka, na katerem računalniku je takrat delal, in še posebej pomembno, kakšne podatke je zahteval.

Podatke o stalnem bivališču in državljanstvu Sklad preko povezave dobi na podlagi EMŠO številke prijavitelja oziroma drugega člana mlade družine, ki je s svojim podpisom potrdil, da ga za to pooblašča. Prenos podatkov traja v posameznem primeru le nekaj trenutkov, s tem pa je celotna vloga vnesena veliko hitreje.

Na razpis 2007 je Sklad prejel 1.361 vlog, pri reševanje katerih je bil pooblaščen za 4.286 poizvedb. V primeru uporabe postopka iz leta 2006 bi preveritev podatkov trajala zelo dolgo, tako pa je bil celotnem postopek izveden znotraj termenskega plana, ki je bil sprejet še pred objavo javnega poziva.

Za lažjo predstavljenost vzemimo eno vlogo, za vnos in kontrolo katere je bilo v letu 2006 potrebnih 67 minut. V ta čas je všteti dvojni vnos in primerjava obeh vnosov ter po »ročni« pridobitvi podatkov iz CRP-ja ponoven pregled in morebitne poprave oziroma uskladitve. Z novo e-povezavo se je čas vnosa vloge zmanjšal na 17 minut. Poleg tega, da dvojni vnos ni več potreben, se je pomembno skrajšal predvsem čas pridobitve podatkov o stalnem bivališču in državljanstvu. Skupni čas vnosa vlog v javnih pozivih 2006 in 2007 je prikazan na sliki 2. Opazimo lahko, da je kljub štirikrat večjemu številu vlog na poziv 2007 čas skupnega vnosa približno enak v obeh pozivih.

Slika 2: Čas vnosa vlog na javnem pozivu leta 2006 in javnem pozivu leta 2007

4 Zaključek

Informacijski sistem za dodeljevanje subvencij podpira enega izmed ključnih poslovnih procesov na Skladu. Vsak javni poziv prinaša nov izziv, saj je vlog prijaviteljev vsako leto več, kar posledično pomeni tudi večjo raznolikost le-teh. Le s programom, ki omogoča hitre odgovore na spremembe, lahko delo poteka nemoteno in v skladu z dobrimi praksami poslovanja. V nasprotnem primeru bi namreč preveč časa izgubili pri reševanju problemov, katerih učinkovito rešitev sicer že omogoča informacijska tehnologija.

Proces dodelitve subvencij se izvaja po zakonskih določilih, zato je potrebno zagotoviti dolgoročno uporabnost informacijske podpore. Zaradi premajhnega števila zaposlenih in časa, ki je za izvedbo javnega poziva določen v letnem terminskem planu, ter omejenih sredstev, si Sklad ne more privoščiti programskega sistem, ki ni hitro in enostavno prilagodljiv spremenjenim okoliščinam. Tako se je upravljanje s spremembami, izkazalo za kritični dejavnik uspeha informacijske podpore (Tate, 2006).

Literatura

- Bohanec M., Cestnik B., Rajkovič V. (1996): A management decision support system for allocating housing loans. V: Humphreys P. (ed.). *Implementing systems for supporting management decisions: concepts, methods and experiences*. 1st ed. London: Chapman & Hall, 1996.
- Cestnik B., Kern A. (2007a): IT for supporting the Slovenian National Housing Savings Schema: example in G2B interoperability. Eastern European e|Gov days, Prague, 2007.
- Cestnik B., Kern A., Modrijan H. (2007b): The housing lottery in Slovenia: e-Government perspective. Electronic Government, 6th International EGOV Conference, Regensburg, 3.-6.9.2007. Proceedings of ongoing research, project contributions and workshops. A. Groenlund, H.J. Scholl, M.A. Wimmer (Eds.), Trauner Verlag, Linz.
- Kern A., Cestnik B. (2007): Decision-support for housing subventions to young families in Slovenia. Eastern European e|Gov days, Praga, 2007.
- Kern A., Cestnik B. (2008): Housing Subvention in Slovenia: Experience from the Second Year. 6th International Eastern European e|Gov days: Results and Trends, ISBN 978-3-85403-234-2, Praga, April 2008.
- Linthicum D.S. (2004): *Next Generation Application Integration, From Simple Information to Web Services*. Addison-Wesley, 2004.
- Pravilnik (2006): Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Uradni list RS, št. 14/04, 34/04 in 62/06).
- Pravilnik (2007): Pravilnik o podrobnejših pogojih, merilih in postopku za dodelitev subvencij mladim družinam za najem tržnih stanovanj (Ur.l. RS, št. 66/2007).
- SSRS (2009): Spletna stran Stanovanjski sklad Republike Slovenije, javni sklad, <http://www.stanovanjskisklad-rs.si>, pridobljeno s svetovnega spleta 15.1.2009.
- Tate K. (2006): *Sustainable Software Development, An Agile Perspective*. Addison-Wesley, 2006.